

Dubbele belasting: koude oorlog tussen belastingplichtigen en belastingadministratie

Het is onaanvaardbaar en fiscaal onrechtvaardig om twee keer op dezelfde inkomsten te worden belast. Ons belastingstelsel kent nochtans talloze voorbeelden en onze verkozenen storen er zich geenszins aan, zo blijkt uit de nieuwe programmawet die verscheen in het Staatsblad van 8 mei jongstleden (wel grappig is dat ze een dag kozen om de strijdbijl te begraven).

Deze tiende programmawet (die net als de voorgaande wetten een maagzweer bezorgt aan al wie de wetteksten moet bijwerken en ze van commentaar moet voorzien) brengt immers enkele onbeduidende wijzigingen aan in art. 26 uit het Wetboek van inkomstenbelastingen.

Dat moeten we eens van naderbij bekijken. Artikel 81 van de programmawet van 27.04.2007 geeft aan dat in artikel 26, alinea 1 uit het Wetboek van inkomstenbelastingen van 1992, gewijzigd door de wet van 28 juli 1992, de woorden "onder voorbehoud" vervangen zijn door de woorden "onverminderd de toepassing van artikel 49 en onder voorbehoud".

Hoe elegant worden de zaken voorgesteld! De woorden "onverminderd de toepassing van artikel 49" betekenen niets anders dan het einde van de mogelijkheid om management fees in hoofde van de begunstigde te beschouwen als beroepskosten en komt erop neer dat de administratie ze om een of andere reden heeft verworpen in hoofde van de vennootschap die ze heeft betaald.

Het gaat bovendien om een revanche van de belastingadministratie, met goedkeuring van de regering, op een rechtspraak die steeds vaker de fiscale aftrek van die management fees verdedigt op grond van art. 26 WIB/92. Dat artikel voorzag - tot aan het einde van aanslagjaar 2008 - dat er geen sprake kon zijn van abnormale en goedgunstige voordelen van alle aard in zoverre die "voordelen in aanmerking komen voor het bepalen van de belastbare inkomsten van de verkrijgers".

Voortaan is een dubbele belasting toegelaten volgens een stukje tekst in het Wetboek van inkomstenbelastingen.

Moet men daar aanstoot aan nemen? Misschien, maar aangezien het niet om een uniek geval gaat, zal de reactie naargelang zijn.

Hieronder vindt u enkele voorbeelden van de instrumenten waarover de belastingadministratie beschikt om dezelfde inkomsten twee keer te belasten:

1. Als de voordelen, commissies of vergoedingen niet worden vermeld in de individuele fiche 281, voorziet art. 219 WIB/92 een bijzondere bijdrage van 309 % die zowel de belastingen als de ongelopen sociale bijdragen moet dekken. Sinds aanslagjaar 2003 voorziet de wettekst uitdrukkelijk dat die bijdrage niet verschuldigd is als de belastingplichtige kan aantonen dat de uitgave of het voordeel door de begunstigde is aangegeven. Volstaat dat? Zeker niet! Stel u een belastingcontrole voor van een vennootschap die de voordelen die ze aan een bedrijfsleider toekent en die deze laatste niet heeft aangegeven beschouwt als verworpen uitgaven. De controleur van de vennootschapsbelasting past de bijzondere bijdrage toe en geeft de rechtzetting door aan de controleur die de personenbelasting van de bedrijfsleider screent. Deze laatste zet de fiscale toestand van de bedrijfsleider recht op grond van niet-aangegeven voordelen. De gevolgen: 'gewettigde' dubbele belasting.
2. Een belastingplichtige betaalt een onderhoudsuitkering aan zijn kinderen of ascendenten en trekt daar 80 % van af als belastinguitgaven. Het kind of de ascendent in kwestie geeft 80 % van die uitkering aan in zijn belastingaangifte. De fiscus verworpt de aftrek van de uitkering om wettelijke redenen. De gevolgen: 'gewettigde' dubbele belasting omdat de wet de ontheffing in hoofde van de begunstigde niet voorziet.
3. Een dochtervennootschap keert dividenden uit aan de moedervennootschap waarop ze werd belast. De moedervennootschap is vrijgesteld van de vennootschapsbelastingen die erop betaald moeten worden, maar enkel ten belope van 95 %; de resterende 5 % worden weer opgenomen in haar belastbare basis. De gevolgen: 'gewettigde' dubbele belasting.
4. Een belastingplichtige bezit aandelen in een Franse vennootschap die hem dividenden uitkeert. Frankrijk houdt 15 % belastingen in op basis van de dubbelbelastingovereenkomst en België belast die dividenden nog eens tegen 25 %. De gevolgen: dubbele belasting 'op basis van een verdrag', ondanks de banbliksems van de Europese Commissie die hierin een belemmering ziet van het vrije kapitaalverkeer.

5. Een belastingplichtige geeft de bedragen aan die hij op illegale wijze heeft verkregen (of die het voorwerp zijn geweest van een ambtshalve belasting door de belastingadministratie). Hij wordt hiervoor strafrechtelijk veroordeeld en betaalt die sommen terug aan de benadeelden. De fiscale aftrek van die terugbetalingen wordt evenwel geweigerd omdat ze niet overeenstemt met de belastbare periode. De gevolgen: 'gewettigde' dubbele belasting

6. We hebben het dan nog niet over de verworpen uitgaven of de aftrekbeperkingen in de personenbelasting en voor de btw op reële beroepskosten. Een belastingplichtige die zijn wagen gebruikt om naar het werk te gaan omdat er geen openbaar vervoer beschikbaar is, of hij die een delegatie van prospecten of klanten uitnodigt op restaurant ziet zijn fiscale aftrek op zijn uitgaven in verhouding tot de reële kosten drastisch beperkt.

Er bestaan nog tal van andere voorbeelden, maar het meest treffende voorbeeld zijn wel de successierechten.

Ongeacht de herkomst van hun belastbare basis, vormen zijn onvermijdelijk een 'gewettigde' dubbele belasting; de eerste komt de federale staat ten goeden en de tweede gaat naar de gewesten. Het vermogen dat de belastbare basis van de successierechten vormt is in bijna alle gevallen de vrucht van een leven lang sparen door de overledene! Om dat vermogen bij elkaar te sprokkelen heeft de betrokkene serieus moeten sparen, en moest hij steeds een bescheiden bijdrage storten aan de belastingadministratie telkens als er een inkomen of kapitaal van een derde in zijn eigen vermogen terechtkwam. Op hetgeen overblijft heffen de gewesten een belasting die hoger ligt naarmate de verwantschapsband van de erfgenamen verder uit elkaar ligt.

De successierechten hebben dus meer weg van een wettelijke hold-up en allerm minst van fiscale rechtvaardigheid. Het is zonder meer een belangrijke bron van inkomsten voor de gewesten, en ondanks de hervormingen in het Wetboek van successierechten van de gewesten wijst niets erop dat ze in de nabije toekomst zullen verdwijnen.

Kan men dan maar beter sterven in Frankrijk als president Sarkozy z'n belofte nakomt om de successierechten af te schaffen?

We vernamen dat bekende mensen te kennen hebben gegeven dat ze willen terugkeren naar Frankrijk nadat ze zich indertijd in België hadden gevestigd om te ontsnappen aan de meerwaardebelasting op vermogens of nadat ze een naturalisatieaanvraag hadden ingediend en naar Zwitserland waren geëmigreerd.

Het gezond verstand zou moeten zegevieren, want tussen verkiezingsbeloftes en de fiscale realiteit is er een oceaan, wat de hierboven aangehaalde voorbeelden alleen maar bevestigen.

Ziet u vlak voor 10 juni een 'verkiesbare' partij de maatregelen verdedigen die hierboven werden beschreven en deel uitmaken van onze (harde) fiscale realiteit? De belastingadministratie aanwijzen als schuldige is de realiteit onrecht aandoen. Zij past immers alleen de wetten toe die door de - ongeacht tot welke partij ze behoren - verkozenen zijn gestemd...